

SXEDIO-B.58

24.7.1974: Ο ΜΠΟΥΛΕΝΤ ΕΤΖΕΒΙΤ ΕΝΗΜΕΡΩΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΘΝΟΣΥΕΛΕΥΣΗ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΟΤΙ ΟΙ ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΡΙΗΜΕΡΟΥ ΤΗΣ ΕΙΣΒΟΛΗΣ ΗΤΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ **75** ΝΕΚΡΟΙ, **184** ΤΡΑΥΜΑΤΙΕΣ ΚΑΙ **242** ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΙ ΜΕΤΑΔΙΔΕΙ Η "ΝΤΕΙΛΙ ΤΕΛΕΓΡΑΦ" ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑ

Στις **24** Ιουλίου **1974** η εφημερίδα "Ντέιλι Τέλεγραφ" έγραφε σε ανταπόκριση του Α. Μαλόϊ από τη Λευκωσία:

Οι συγκρούσεις συνεχίζοντο σε στρατηγικής σημασίας περιοχές στην Κύπρο χθες καθ' ον χρόνο έλληνες και τουρκοκύπριοι αρνήθηκαν να εφαρμόσουν τη συμφωνία, κατάπαυσης του πυρός. Και κατά μήκος της Πράσινης Γραμμής στη Λευκωσία υπήρχαν σπασμωδικοί πυροβολισμοί.

Η κατάσταση ήτο η ίδια σε περιοχές της τουρκοκρατούμενης περιοχής κατά μήκος του δρόμου Λευκωσίας-Κυρηνείας.

Μάλιστα σε πολλούς ελληνοκύπριους στρατιώτες που βρίσκονται στη γραμμή προς το αεροδρόμιο Λευκωσίας-μιας σκηνής όπου είχαν σκληρές συγκρούσεις με τα τουρκικά στρατεύματα εισβολής.

Μου δήλωσαν ότι ενώ οι τουρκικές δυνάμεις κατέλαβαν τον δίαυλο του αεροδρομίου δεν μπόρεσαν να διαλύσουν τις ελληνοκυπριακές αντιαεροπορικές θέσεις και τα στρατιωτικά φυλάκια γύρω από το αεροδρόμιο.

Αυτό καθιστά το αεροδρόμιο πολύ δύσκολο να λειτουργήσει, πράγμα που είχαν σαν σκοπό να πράξουν, ώστε να κερδίσουν τη μάχη της Λευκωσίας.

Το τουρκικό σχέδιο κατέστη φανερό ότι είχε στόχο την εγκαθίδρυση διαδρόμου από την Κερύνεια προς τη Λευκωσία, ώστε να μπορούν να έχουν επαφή με τη θάλασσα για πρώτη φορά.

Για την εγκαθίδρυση αυτού του διαδρόμου οι τούρκοι χρησιμοποίησαν **4.500** στρατιώτες στην Κερύνεια για να συνενωθούν με τις δυνάμεις τους που

προήλauthναν από τη Λευκωσία, όπου ερρίφθησαν με αλεξίπτωτα.

Οι τούρκοι εργάστηκαν αντιλαμβανόμενοι ότι ο αριθμός των ανδρών και όπλων θα ήταν ικανός για να επιτύχει στη σύνδεση των δύο τμημάτων. Αλλά υπολόγισαν πολύ στις πληροφορίες για τις εσωτερικές συγκρούσεις μεταξύ ελληνοκυπριακών ομάδων κατά ή και μετά ο πραξικόπημα που ανέτρεψε τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο.

Στις πρώτες **12** κρίσιμες ώρες της εισβολής κατέστη φανερό στους τούρκους διοικητές ότι υπετίμησαν σοβαρά την απόσταση. Μέχρι τότε ήταν πολύ αργά να ζητήσουν ενισχύσεις διότι είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει. Και κατά τη διάρκεια της νύκτας έχασαν την πλέον σημαντική υποστήριξη των αεροπλάνων "Φάντομ" και "Σταρφαΐτερ".

Ενώ η ελληνοκυπριακή αντίσταση ενισχύετο και σταθεροποιείτο συχνά υπό το κάλυμμα ξενοδοχείων, νοσοκομείων που ήσαν πλήρη πολιτών οι τούρκοι αναγκάστηκαν να ζητήσουν περισσότερη αεροπορική βοήθεια. ως αποτέλεσμα είδα χτες τον βομβαρδισμό μεγάλων κτιριακών συγκροτημάτων κοντά στο ραδιοσταθμό της Κύπρου που ήταν ένας από τους κυρίους στίχους στις κατοικημένες περιοχές της Λευκωσίας.

Τη συμφωνία καταπαύσεως του πυρός εφαρμόζουν μόνον οι έλληνες και οι τούρκοι στρατιωτικοί. Εξω από το Λήδρα Πάλας χτες ζήτησα να μεταβώ στην ελεγχόμενη από τους τούρκους περιοχή. Αξιωματικοί της ΟΥΝΦΙΚΥΠ μου δήλωσαν ότι συνεχίζονται ακόμη οι συγκρούσεις και θα ήτο επικίνδυνο.

Είναι φανερό ότι ενώ οι τουρκοκύπριοι φοβούνται από μια ελληνική επίθεση, οι έλληνες φοβούνται και αυτοί με τη σειρά τους για τους σκοπούς των τούρκων.

Οι σκληρές συγκρούσεις που ακολούθησαν τη συμφωνία καταπαύσεως του πυρός που επετεύχθη τη Δευτέρα **22** Ιουλίου, αποτελούσαν προσπάθειες των ελλήνων για να διασπάσουν το διάδρομο που σχημάτισαν οι τούρκοι κατά μήκος του δρόμου

Λευκωσίας-Κυρηνείας και εκ μέρους των τούρκων για να διευρύνουν το διάδρομο αυτό για ευνόητους λόγους.

Η ανησυχία για την κατάπαυση του πυρός αντικατοπτρίζεται στα πρόσωπα των στρατιωτών του ΟΗΕ και των παρατηρητών της ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

Τόσο οι τούρκοι όσο και οι έλληνες χρησιμοποιούν την κατάπαυση του πυρός, όταν δεν παραβιάζεται, για ενισχύσεις και ανασύνταξη των δυνάμεων τους.

Οι Έλληνες που κρατούσαν θέσεις γύρω από το αεροδρόμιο παρά τις επανειλημμένες τριήμερες επιθέσεις βρίσκονται προς το τέλος της αντοχής τους. Μετά δυσκολίας μπορούσαν να μιλήσουν χθες στους αξιωματικούς τους που τους επεσκέφθησαν για να τους συγχαρούν.

Οι άτακτοι ελληνοκύπριοι επιστρέφουν από χθες στα χωριά τους όπου εγκαθίδρυσαν "μπλόκκα" στις εισόδους και εξόδους τους.

Οι άνδρες που επανδρώνουν τα "μπλόκκα" ζητούν από τον καθένα ευγενικά την ταυτότητα τους, ερευνούν το αυτοκίνητο και το εσωτερικό τους. Αλλά σπάνια σταματούν τους κυπρίους που εμφανίστηκαν χθες στους δρόμους μετά που μερικά καταστήματα επανήνοιξαν.

Στο δρόμο Λευκωσίας- Λεμεσού επανήρχισαν οι συγκοινωνίες λεωφορείων και στη Λευκωσία όλα φαίνονται ότι η ζωή επανέρχεται στον κανονικό της ρυθμό.

Μια υπενθύμιση των επιπτώσεων του πολέμου είναι η καταστροφή της οικονομίας της νήσου, όπου τα ημισυμπληρωμένα τουριστικά ξενοδοχεία είναι κενά και οι παραλίες εγκαταλελειμμένες.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑ

Εξάλλου η ίδια εφημερίδα ("Ντέιλι Τέλεγραφ") σε ανταπόκριση του Μισιέλ Φίηλντ από την Αγκυρα γράφει στην ίδια έκδοση της (24.7.74):

"Οι απώλειες της Τουρκίας κατά τη διάρκεια του

τριημέρου επέμβασης της στην Κύπρο ήταν **75** νεκροί, **184** τραυματίες και **242** αγνοούμενοι δήλωσε ο πρωθυπουργός κ. Ετζεβίτ στην τουρκική Εθνοσυνέλευση.

Η εντύπωση στη Βουλή είναι ότι οι αριθμοί αυτοί είναι πολύ γρήγορο να ελεγχθούν και ότι η ένταση των συγκρούσεων σημαίνει ότι όταν γίνει πλήρης απολογισμός οι απώλειες θα είναι σημαντικά περισσότερες.

Στη Βουλή η γενική στάση των βουλευτών ήταν επικριτική και παρ' όλον ότι οι βουλευτές από του να αρχίσουν "βρισιές" εναντίον των ενόπλων δυνάμεων δεν υπήρξε έπαινος για τον πρωθυπουργό και την Κυβέρνηση.

Ο κ. Σουλεϊμάν Ντεμιρέλ πρώην πρωθυπουργός και αρχηγός της αντιπολίτευσης επέκρινε την Κυβέρνηση διότι δεν αποκάλυπτε τις απώλειες σε αεροπλάνα και στρατιωτικό υλικό και διότι απέτυχε να πάρει κατάλληλη προστασία στις **9.000** τουρκοκύπριους που ζουν εγκλωβισμένοι σε **72** χωριά της νήσου.

Μέλη του Δημοκρατικού Κόμματος τόνισαν ότι κατά τη διάρκεια της κλειστής συνεδρίας της Εθνοσυνέλευσης της παρελθούσης εβδομάδας η Κυβέρνηση ανακοίνωσε περισσότερους ουσιαστικά στόχους για τη εισβολή από ό,τι επιτεύχθηκε παρά τις διαβεβαιώσεις ότι οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις πέτυχαν τον αρχικό στόχο τους.

Η διαβεβαίωση του κ. Ετζεβίτ ότι εκείνο που επεδίωκε η Τουρκία ήταν η δημιουργία ενός "παραθύρου" από τη θάλασσα της Κερύνειας προς τους τουρκοκύπριους επεκρίθη επίσης διότι ως ετόνισαν οι ηγέτες της αντιπολίτευσης αυτό μπορούσε να γίνει και διά της διπλωματικής οδού χωρίς την ανάληψη στρατιωτικής δράσης.

Υπαραμυνόμενος της Κυβέρνησης ο υπουργός Εξωτερικών κ. Τουράν Γκιουνές δήλωσε ότι οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις θα παραμείνουν στην Κύπρο "μέχρι την επανεγκαθίδρυση της νομιμότητας".

Εφόσον η Τουρκία θεωρεί την παρουσία των

δυνάμεων της στην Κύπρο ως νόμιμη προς το παρόν η δήλωση σημαίνει διαβεβαίωση ότι τα τουρκικά στρατεύματα που στάληκαν εκεί από την παρελθούσαν εβδομάδα θα παραμείνουν εκεί μόνιμα.

Ο κ. Γκιουνές επέμεινε ότι η Τουρκία συνεφώνησε σε κατάπαυση του πυρός που διέταξε το Συμβούλιο Ασφαλείας και σε κανένα άλλο λόγο.

Αυτό σημαίνει ότι οποιαδήποτε λύση και αν βρεθεί η Τουρκία δεν δεσμεύεται για την επανεγκατάσταση του Προέδρου Μακαρίου στη θέση του.

Επίσης σε άρθρο της στις 24 Ιουλίου η "Ντέϊλι Τέλεγραφ" έγραφε:

Ένα σημαντικό όφελος από την καταστροφή της Κύπρου πέτυχαν η Ελλάδα, το ΝΑΤΟ και όλος ο ελεύθερος κόσμος διά της παραιτήσεως της ελληνικής στρατιωτικής κυβερνήσεως. Θα αντικατασταθεί από πολιτική κυβέρνηση που θα σχηματισθεί από πολιτικούς στο εσωτερικό και στην εξορία υπό τον κ. Κωνσταντίνο Καραμανλή.

Ο κ. Καραμανλής είναι πολύ εκτιμώμενος άνθρωπος και κλήθηκε χθες από το Παρίσι στην Αθήνα. Έτσι το αιματηρό φιάσκο της Κύπρου οδηγεί σε πτώση της ελληνικής Κυβερνήσεως σε πιο γρήγορο χρόνο.

Το ίδιο έκαμε και ο Νίκος Σαμψών. Ο αντικαταστάτης του Κληρίδης, Πρόεδρος της Βουλής, φαίνεται να αποτελεί καλώς πεπειραμένο πρόσωπο για την ηγεσία της νήσου, ειδικά στο να εργασθεί για συμβιβασμό με την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Και θα του επιτραπεί βεβαίως να μείνει και θα προσπαθήσει.

Ένας μεγάλος αγώνας δυσκολιών αναμένει τη νέα ελληνική Κυβέρνηση έπειτα από επτά χρόνια στρατιωτικής δικτατορίας. Δεν μπορεί παρά να υπάρχει αμφιβολία κατά πόσον οι στρατιωτικοί θα παραιτηθούν και πόσο χρόνο θα παραμείνουν στα στρατόπεδα τους.

Παρά τα επικίνδυνα προβλήματα τόσο η Ελλάδα όσο και η Κύπρος ξαφνικά βελτιώθηκαν αισθητά. Η κατάπαυση του πυρός στην Κύπρο αποτελεί κυρίως έργο του δρος Κίσιγκερ ως γνωρίζομεν. Και η διπλωματία του τηλεφώνου που εφάρμοσε έπαιξε σημαντικό ρόλο

στα ευχάριστα γεγονότα των Αθηνών.